

DATOS IDENTIFICATIVOS

As TIC Aplicadas á Educación Inclusiva

Materia	As TIC Aplicadas á Educación Inclusiva			
Código	P02M081V02204			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades específicas de apoio educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Martínez Figueira, María Esther			
Profesorado	Martínez Figueira, María Esther Raposo Rivas, Manuela			
Correo-e	esthermf@uvigo.es			
Web	http://masterapoioeducativo.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia preséntanse as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) como un recurso importante para atender ás persoas con necesidades específicas de apoio educativo. Particularmente, abordamos aplicacións tecnolóxicas e informáticas específicas e ferramentas para a intervención e axuda na aula.			

Competencias

Código	
A1	Posuir e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados co seu área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións [e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan] a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de un modo que terá que ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B2	Sintetizar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención, resposta organizativa de centro e os servizos de apoio e integralos nos contextos de aprendizaxe do estudante, o deporte de base, así como da actividade física para poboacións especiais, a saúde e a calidade de vida, sen discriminación de xénero, de clase, nin de etnia.
B3	Diseñar sistemas de asesoramento e de intervención educativa tendo en conta a resposta organizativa do centro, as metodoloxías e as TIC para a inclusión escolar, así como o deporte adaptado, a actividade física para persoas con distintas discapacidades, o exercicio físico, a saúde e a calidade de vida.
B4	Xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento, as destrezas adquiridas, axustando as habilidades pertinentes que as conforman. Todo iso con criterios de non discriminación de xénero e respecto dos valores democráticos.
C2	Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
C3	Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse cas súas necesidades educativas especiais.

C4	Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria
D2	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D3	Sostenibilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.
D4	Propoñer iniciativas, xerar ideas novas e adaptarse a situacións diversas con flexibilidade.
D6	Traballar en grupo e desenvolver actitudes de participación e colaboración.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seleccionar, avaliar e deseñar ou construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características e capacidades dos estudantes, promovendo unha escola inclusiva.	A1 A2 A3 A4 A5 B2 B3 B4 C2 C3 C4 D4 D6
Recoñecer unha metodoloxía de uso adecuada para a inclusión na aula de software educativo.	A2 A3 B2 B3 C2 C3 D3 D4
Deseñar, realizar e avaliar propostas educativas implementando recursos tecnolóxicos de elaboración propia ou allea.	A1 A2 A3 A4 A5 B2 B3 B4 C2 C3 C4 D1 D2 D3 D4 D6

Contidos

Tema	
Aproximación conceptual.	Identificación e clasificación de programas educativos informatizados. Posibilidades didácticas en educación: criterios e instrumentos de selección. Experiencias educativas.
As TIC na escola inclusiva	Que son e que posibilidades ofrecen para a formación.
Deseño, elaboración e avaliación de recursos educativos en soporte tecnolóxico e boas prácticas con TIC	Iniciación no deseño e elaboración de programas educativos informatizados. Ferramentas de autor. Software educativo.
Aprendizaxe: distintas capacidades e enfoques mediados con tecnoloxía.	Aprendizaxe virtual accesible.

Aprendizaxe das TIC ás distintas capacidades.
Accesibilidade e deseño universal da aprendizaxe

Aplicación de las TIC ás distintas capacidades sensoriais e mentais.
A súa utilización con persoas de altas capacidades.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	3	0	3
Seminario	10	5	15
Traballo tutelado	7	7	14
Traballo	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballo tutelado	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Apoio e asesoramento para a organización de actividades de debate enfocadas ao traballo sobre temáticas específicas que permitan profundar nos contidos da materia.
Traballo tutelado	Orientación sobre contidos e actividades expostas sobre a materia e resolución de dúbidas sobre contidos teóricos ou actividades prácticas.
Probas	Descrición
Traballo	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4	C2 C3 C4	D1 D2 D3 D4 D6
Traballo tutelado	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4	C2 C3 C4	D1 D2 D3 D4 D6
Traballo	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4	C2 C3 C4	D1 D2 D3 D4 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este máster ten a modalidade de ensino presencial, polo que a asistencia a clase e a realización dos traballos de aula son obrigatorios para a avaliación continua. Esta asistencia debe ser dun mínimo do 80% da materia. O/a estudante que falte a algunha sesión deberá poñerse en contacto co/a docente para realizar a/s tarefa/s correspondente/s.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% de cualificación nese apartado.

O alumnado que non entregue en prazo os traballos requeridos para a avaliación continua poderá presentarse a unha proba de avaliación, acorde ao programa da materia, que se celebrará no período oficial establecido para o segundo cuatrimestre.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante

durante o curso académico.

Poden consultarse as datas de avaliación da materia na web do Mestrado ou no espazo da plataforma de teledocencia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gallego, M.J.; Raposo, M. (coord.), **Formación para la educación con tecnologías**, 1, Pirámide, 2016

Bibliografía Complementaria

Martínez Figueira, M.E. (coord.), **TIC para a inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, 1, Universidade de Vigo, 2013

Raposo Rivas, M. y Martínez Figueira, M.E. (coord.), **As TIC e as súas aplicacións na aula: misión posible**, 1, Toxosoutos, 2012

Martínez Figueira, M.E. (coord.), **Miradas á Educación Infantil: adaptación, participación e inclusión na escola**, 1, Universidade de Vigo, 2015

Martínez Figueira, M.E. (coord.), **Educación Infantil Inclusiva: experiencias y propuestas**, 1, Universitas, 2014

Raposo Rivas, M. (coord.), **TiC e TAD como obxecto de investigación e de intervención en educación**, 1, Universidade de Vigo, 2014

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes.

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

- Dispor de conta electrónica en Uvigo e Gmail.

Plan de Continxencias

Descrición

== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ==

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Para o curso 2020-2021 se preven tres posibles escenarios:

- docencia 100% presencial
- docencia mixta, con parte presencial e parte virtual
- docencia 100% virtual

A medida en que as circunstancias o requiran poderíase pasar de foma dinámica dun escenario a outro ao longo do curso, buscando o menor impacto posible no seu desenvolvemento.

===== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS =====

***Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario a outro. En calquera caso, a única diferenza refírese ao espazo (presencial ou virtual) no que se

desenvolverá a actividade. De ser necesario recorrer ao ensino virtual, total ou parcialmente, as metodoloxías previstas adapátanse á modalidade de execución a distancia.

***Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

***Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual dos docentes, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase únicamente polos medios telemáticos mencionados.

***Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

***Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

***Outras modificacións

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

***Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero sí no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual, ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

***Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

***Novas probas

Non se prevén novas probas de avaliación.

***Información adicional

Non hai.
